

Høringsuttalelse fra Adopsjonsforum til NOU 2017:6 *Offentlig støtte til barnefamiliene.*

Adopsjonsforum er generelt positive til at det er gjort en god og grundig gjennomgang av offentlig støtte til barnefamilier. Vi vil primært kommentere det som gjelder internasjonal adopsjon, som er vårt mandat.

Utvalget skisserer i NOU 2017:6, kapittel 14.5.2 tre overordnede mål for den videre utviklingen av støtten til barnefamiliene: i) gode oppvekstvilkår, ii) like muligheter for barn, og iii) likestilte foreldreskap gjennom yrkesdeltakelse og omsorg.

Adopsjonsforum vil gjerne først knytte noen kommentarer til disse overordnede målene.

Adopsjon er et tiltak som skal være til barnets beste. Internasjonal adopsjon er et tiltak som skal være den siste muligheten for barn i de ulike samarbeidslandene til Adopsjonsforum. I praksis er det derfor slik at Norge og norske familier får ansvaret for andre lands barnevernsbarn. Dette er ofte barn som har behov for ekstra støtte når de kommer til Norge, blant annet fordi de som et minimum har opplevd ett eller flere omsorgsbrudd i sitt korte liv. Derfor er de ekstra sårbare og avhengige av stabilitet i hverdagen når de kommer til sin nye familie.

Erfaringene så langt viser at mange adopterte og deres familier opplever at de ikke får den oppfølgingen de trenger når de kommer til Norge og i årene etterpå. Vi viser i så måte til innstillingen fra familie- og kulturkomiteen om «Lov om adopsjon (adopsjonsloven)», Innst. 359 L (2016–2017). Her pekes det spesielt på oppfølgingen av adopterte barn:

«Komiteen mener det er viktig å fange tidlig opp de utfordringene som adoptivfamilier har, og har merket seg at alle høringsinstanser og organisasjoner ønsker et kompetansesenter. Komiteen mener at et eventuelt kompetansesenter må utredes med henblikk på flere ting, som innhold, størrelse, faglige kvalifikasjoner og kostnader, og foreslår derfor:

«Stortinget ber regjeringen vurdere behovet for oppfølging av adopterte og familiene i tråd med Haagkonvensjonen artikkel 9, der en modell som den danske kan vurderes som ett alternativ, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Komiteen viser til at det i dag er god oppfølging (utredning/kursing/informasjon) av adoptivforeldre inntil de overtar omsorgen for sitt nye barn, men at det er mangel på oppfølging etter adopsjon. Særlig gjelder dette utenlandsadopsjon. Proposisjonen legger ikke opp til å endre på dette, og komiteen mener at selv om ikke alle familier trenger oppfølging, bør behovet kartlegges, og foreslår:

«Stortinget ber regjeringen kartlegge behovet for oppfølging etter adopsjon.»»

Vi opplever at dette er noe som ikke i stor nok grad fremkommer i NOU 2017:6, og ber om at denne nødvendige oppfølgingen av en gruppe barn som ofte faller mellom to stoler hensyntas i det videre arbeidet.

Videre vil vi gjerne gi noen konkrete innspill til utvalgets vurderinger og anbefalinger.

I omtalen av foreldrepenger (kapittel 15.3.2) skriver utvalget at de ikke vil anbefale at det tas ut foreldrepenger samtidig. Dette er uheldig for flere adoptivfamilier i en vanskelig situasjon, og det er etter vår oppfatning en svakhet at dette ikke problematiseres. Det er ikke uvanlig at hentereiser i forbindelse med omsorgsovertakelse varer i opptil to måneder. I motsetning til ved fødsel er det slik at foreldrene her må avvikle ferie og ta ulønnet permisjon for å være sammen med sitt nye barn de første ukene eller månedene.

Adopsjonsforum vil derfor gå inn for at begge adoptivforeldre skal kunne ta ut foreldrepenger samtidig i forbindelse med lange hentereiser, eller at et lignende tiltak innføres. Rent praktisk kan dette for eksempel gjennomføres ved at det er mulig å ta ut permisjon samtidig for foreldrene og at de tre ukene mor har før fødsel innrømmes en av adoptivforeldrene ved hentereise. Dette gir den nye familien en god start på sitt liv sammen og likestiller foreldreskapene bedre.

Utvalget argumenterer også for at fleksibiliteten i foreldrepenger «har blitt for stor», og peker på at mulighetene til barnehageopptak vil bedres med utvalgets innstilling.

Her opplever Adopsjonsforum at utvalget ikke kjenner til virkeligheten adoptivfamilier gjennomgår. Flere familier har, på grunn av barnets behov for stabilitet, sett seg nødt til å benytte fleksibiliteten i permisjonsordningen, og sågar utvide permisjonen til å være ulønnet, for å kunne ivareta barnets behov inntil det er klart for barnehagen. Etter vårt syn vil det være uheldig å stramme inn på den fleksibiliteten som tilbys i dag når det gjelder lengden på permisjonsperioden.

Adopsjonsforum er imidlertid enig med utvalget i at foreldrepengene også skal kunne følge far.

Ellers registrerer vi også at støtten til familier som adopterer ikke er omtalt i utvalgets rapport, men vi forutsetter at denne fortsetter og at den automatisk reguleres når grunnbeløpet (G) økes, og fra samme dato.

Oppsummert:

Adopsjonsforum mener:

- At adopsjonsstøtten må automatisk reguleres når grunnbeløpet (1G) økes, og fra samme dato.
- At begge adoptivforeldre skal kunne ta ut foreldrepenger samtidig i forbindelse med lange hentereiser.
- At foreldrepengene skal kunne følge far.